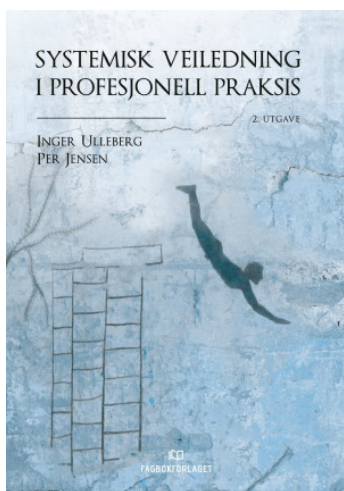

Nyttig bok om å skape profesjonell utvikling gjennom samtaler

ANMELDELSER

LILL ANETTE ØYEN

Overlege
Anestesiavdelingen
Akershus universitetssykehus

Inger Ulleberg, Per Jensen
Systemisk veiledning i profesjonell praksis
238 s., Fagbokforlaget, 2025. Pris NOK 459
ISBN 978-82-450-5162-9

Dette er en lærebok om systemisk veiledning, skrevet for veiledere av profesjonsutøvere i ulike fagfelt. Boken omtaler hovedsakelig gruppeveiledning og retter seg mot veiledere og lærere i helse-, sosial- og utdanningsfeltet, men kan også være nyttig for leger som arbeider med kollegaveiledning og veiledning av leger i spesialisering.

Boken består av ti kapitler uten illustrasjoner, men med enkle figurer i svart-hvitt, fylldig litteraturliste og stikkordsregister. Den er bygget opp med en gradvis overgang fra teori til praktiske tilnærminger i gruppeveiledning, med tydelig vekt på systemisk forståelse som grunnlag for profesjonell utvikling.

Forfatterne beskriver veiledning som et læringsfellesskap der målet er å utvikle profesjonsutøvelse – ikke bare å formidle kunnskap.

Forfatterne tar et oppgjør med lineær, årsaks–virkningsorientert tenkning og argumenterer for et paradigmeskifte mot en sirkulær og relasjonell forståelse av veiledning og hvilke virkemidler som vil ha best effekt. Jeg opplever at boken utfordrer leseren til å reflektere over eget ståsted når det gjelder problemforståelse. Særlig for oss som arbeider innenfor naturvitenskapelige profesjoner, der den mekanistiske tenkemåten står sterkt, vil det kanskje være nyttig for veilederen å ta i bruk andre verktøy og foreta et indre paradigmeskifte.

Jeg liker spesielt godt begrepet *veisøker* om den som veiledes. Det uttrykker aktivitet og nysgjerrighet og gir et mer gjensidig bilde av veiledningsrelasjonen. Refleksjonene om parallellprosesser – at både veisøker og veileder utvikler seg – gir boken dybde og relevans for mange fagfelt.

Selv om leger ikke er en uttalt målgruppe, opplever jeg at innsiktene har stor overføringsverdi for oss som utdanner og veileder i medisinsk praksis.

Språket kan tidvis være krevende. De teoretiske kapitlene er tette og forutsetter noe kjennskap til kommunikasjons- og systemteori. Enkelte avsnitt bruker mange metakommentarer («vi skal senere se på ...»), noe som kan gjøre lesingen tung. Når forfatterne beveger seg fra teori til praksis, derimot, glitrer teksten. Kapitlene om oppstart av veiledning, lytting, spørreteknikker og struktur er konkrete og inspirerende, og jeg fikk mange ideer til egen veileder- og undervisningspraksis.

Jeg savner noen refleksjoner om når veiledning *ikke* er hensiktsmessig og om håndtering av motstand, gruppedynamikk og behovet for grenser mellom det profesjonelle og det private. Det kunne gitt et mer nyansert bilde. Likevel er dette en grundig og engasjerende bok som minner oss om at utvikling i profesjonell praksis handler like mye om å lytte og utforske som om å forklare.

Publisert: 15. desember 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.25.0671

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.